

OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI ORTAOKUL DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ 5.SINF ETKİNLİK PLANI

Etkinlik Yapılan Mekân: Malatya Battalgazi Ulu Cami

Mekân Kategorisi: Cami

Sınıf: 5. Sınıf

Ders: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

Ünite: 5. Ünite

Süre: 2 ders saati

Disiplinler Arası İlişkiler: Görsel Sanatlar-Matematik-Sosyal Bilgiler

Amaç: Öğrencilerin dinin mimariye etkisini çözümlemeleri, camilerin iç ve dış bölümlerini sınıflandırmaları ve kültürümüzde yer alan cami örneklerini karşılaştırmaları amaçlanmaktadır.

Öğrenme Çıktısı/Çıktıları

- DKAB.5.5.1. Dinin mimarimize etkisini çözümleyebilme
- DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini tanıyabilme
- DKAB.5.5.3. Kültürümüzde yer alan cami örneklerini karşılaştırabilme

Anahtar Kavramlar: Cami, mescit, mimari, hat, tezyinat, şadırvan, mihrap, minber, kürsü, kubbe, minare.

Araç Gereç: Not defteri, kalem ve fotoğraf çekim araçları.

UYGULAMA BASAMAKLARI

Ön Değerlendirme: Öğrencilerin kültürümüzde önemli yere sahip mimarları ve bunların mimari eserlerini araştırmaları sağlanarak ön hazırlık yapılır. Öğrencilere cami, mescit, mimari, kitabe, hat, tezyinat, şadırvan, mihrap, minber, kürsü, kubbe, minare ve şerefe kelimelerine ait bir terminoloji kâğıdı hazırlanarak dağıtılır.

Köprü Kurma: Öğrencilerden Okul Dışı Öğrenme Ortamları dijital platformu üzerinden Anadolu'da yer alan ulu cami örneklerini incelemeleri ve inşa edildiği dönemlere göre kronolojik olarak tasnif etmeleri istenir.

Öğrencilere inceledikleri cami örnekleri hakkında aşağıdaki sorular yöneltilir.

- İncelediğiniz camilerin ortak özellikleri nelerdir?
- İncelediğiniz camileri birbirinden ayıran temel özellikler nelerdir?
- Camilerin inşasında kullanılan yapı malzemesinin bulunduğu yerin iklim ve coğrafi özellikleri ile bir ilgisi var mıdır?

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları:

- Öğrencilerle Battalgazi Ulu Camii'ne gidilir.
- İlk etapta cami çevresinde gözlem yapmaları, caminin dış mimarisini incelemeleri istenir. Dış gözlem esnasında cami minaresinin mimari üslubuna dikkat çekilir.
- Camide uyulması gereken kurallar öğrencilere hatırlatılır. Öğrencilere yüksek sesle konuşmamaları gerektiği ve ibadet edenler varsa onları rahatsız etmemeleri gerektiği söylenir.
- Caminin 1224 yılında 1. Alaeddin Keykubad tarafından yaptırıldığı belirtilir.
- Caminin içine girilir. Öğrencilere ilk etapta caminin en çok dikkatlerini çeken özellikleri sorularak öğrencilerin dönemin mimari anlayışını fark etmeleri sağlanır.
- Öğrenciler mihrap önü kubbesinin altında toplanır.
- Kubbenin yapım tarzı ve kullanılan inşa malzemesine dikkat çekilir.
- Kubbenin merkezinde yer alan Mührüsüleyman motifine dikkat çekilerek bu motifte kûfi yazıyla "Muhammed" (sav) ifadesinin yer aldığı belirtilir.
- Öğrencilere caminin iç mekânı ve inşasında kullanılan malzemeler incelenir.
- Daha sonra caminin orta avlusuna çıkılarak avluda yer alan orijinal süslemelerin ve kuzey kısmında yer alan yapısal farkın sebepleri izah edilir. Caminin yaklaşık 800 yıllık tarihî süreç içerisinde geçirdiği değişimleri fark etmeleri sağlanır.
- Sonraki adımda öğrencilerden Okul Dışı Öğrenme Ortamları dijital platformu üzerinden inceledikleri Anadolu'da yer alan ulu cami örnekleri ile Battalgazi Ulu Camii arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri anlatmaları istenir. Caminin Anadolu'daki diğer Selçuklu camilerinden ayrılan mimari özellikleri üzerinde münazara yapılarak caminin özgün mimari özelliklerinin ön plana çıkarılması sağlanır.
- Caminin orijinal minberinin Ankara Etnografya Müzesine götürülerek koruma altına alınmış olma sebepleri üzerinde öğrencilerin fikir beyan etmeleri istenir ve kültürel mirasın korunması hususuna dikkat çekilir.
- Öğrencilere terminoloji kâğıdında yer alan tanımları okumaları söylenir. Din, sanat ve mimari arasında ilişki kurulur. Caminin mimarisinde yer alan süslemelerin ve geometrik şekillerin görsel sanatlar ve matematik disiplinleri ile ilgisi vurgulanır. Caminin iç ve dış unsurları tanıtılarak minber, mihrap kubbe hat ve tezyinatın caminin manevi atmosferine ve mimari üslubuna kattığı estetik değeri fark etmeleri sağlanır.
- Cami ve mescit kavramları çerçevesinde Müslümanlar açısından caminin önemine değinilir. Öğrencilere teravih, cuma, bayram ve cenaze namazlarının toplumsal hayattaki işlevi hatırlatılır. Cemaatle ibadet etmenin ve camide ibadet edenlere saygı duymanın önemi, etkinlikler yoluyla öğrencilere fark ettirilir. Öğrencilerin Caminin iç ve dış bölümlerini gözlemlemesi sağlanır. Öğrencilerden mihrap, minber, vaaz kürsüsü, minare, şerefe, şadırvan, kubbe gibi mimari unsurları belirlemesi istenir. Öğrenciler belirledikleri bu unsurları caminin iç ve dış bölümleri olarak ayrıştırır ve bunları tasnif eder. Mihrap, minber, vaaz kürsüsünü caminin iç bölümü; şerefe, şadırvan, kubbeyi de caminin dış bölümü olarak listeler.

Değerlendirme

Öğrencilerden ziyaret sonrasında Battalgazi Ulu Camii'nde yaptıkları gözlemleri, aldıkları notları ve çektikleri görselleri kullanarak poster sunumu yapmaları istenir. Öğrenciler, Ek-1 değerlendirme formu ile değerlendirilir.

Kapanış

Ek 1 Öz Değerlendirme Formu

Değerlendirme	Evet	Hayır	Kısmen
Terminoloji kâğıdında verilen tanımları okudum.			
Okul Dışı Öğrenme Ortamları dijital platformunda yer alan ulu cami örneklerini inceledim.			
Dinleme/izleme sürecinde dikkatimi topladım.			
Başkalarını rahatsız etmeden dinledim/izledim.			
Konuşmacı ile göz teması kurdum.			
Dinleme/izleme sürecinde anlamını bilmediğim kelimeleri belirledim.			